“Sen ateist adamsın, bu da nereden çıktı?” diye sorarsanız, anlamsız soru sormuş olursunuz. Ateist olmak Kuran’ı ve hatta Diyanet Ansiklopedisi’ni okumayı engellemez. Zamanında pek az eksikle bütün ciltlerini almıştım, ardından bu ansiklopedinin tüm ciltlerini pdf olarak buldum, ama bakalım ne zaman okurum, orasını bilemem.

Kuran’ın yıllar önce bir bölümünü okumuştum. Hiç etkilenmedim diyebilirim, bu sefer baştan başlayıp tamamını bitireceğim.

İslamcıların yıllardan beri Kuran ile ilgili yaygın bir uydurması vardır: Kuran çevrilemez. Kuran’ın Türkçesi bu dile çevirisi değil, mealidir ya da bu dildeki yorumudur.

Diyanet İşleri Başkanı’nın “Kuran’ın Türkçesini okuyanlar arasından ateist ya da deistler çıkıyor” demesi boşuna değildir. Müslüman geçinenlerin önemli bölümü Kuran’da ne yazıldığını bilmiyor, vecd içinde Arapça olarak anlamadan dinliyor.

Son yirmi yılda Türkçeye değişik dillerden çok sayıda çeviri yapıldı. Mesela Nobel Edebiyat Ödülü’nü almış Çinli bir yazarın kitapları Çinceden çevrildi, Japonca gibi zor bir dilden çeviriler var. Dahası Roma İmparatorluğu dönemindeki Latince metinlerden yapılan çeviriler de bulunuyor.

Bu zor çeviriler yapılabiliyor da, Kuran neden çevrilemiyor?

Kuranı iyi Arapça bilen on ayrı kişi çevirse, bu çeviriler tümüyle aynı olmaz, arada bazı farklar bulunur. Böyle olması da normaldir. Hermeneutik Türkçeye “yorumsalcılık” ya da “yorum bilgisi” olarak çevriliyor. Her metin yorumlanabilir ve hermeneutik de ilk olarak Hıristiyanlığın kitabı İncil’in yorumlanmasıyla başlamıştır. Farklı kişiler farklı dönemlerde farklı yorumlar yapmışlardır. Metin aynıdır ama yorumlar değişebilmektedir.

Kuran için de aynısı geçerlidir. Zaten herkes Kuran'ın yorumunu aynı yapsaydı, islamda bu kadar mezhep çıkmazdı.

Benzer durum roman çevirileri için de geçerlidir. Mesela Suç ve Ceza farklı çevirmenler tarafından çevrilmiştir. Bazısının çevirisini okumak zordur, bazısı son derece güzeldir. Bu kitabı yıllar önce Türkçe çevirisinden okumuştum. En sevdiğim roman olduğu için Almancasını da okudum ve bu çeviri bambaşkadır. İlk sayfadan romanın içine düşüyorsunuz, çeviride bambaşka bir atmosfer bulunuyor.

Necip Mahfuz Nobel alan Mısırlı bir yazardır. Henüz pek tanınmıyor iken İsviçreli bir yayınevi tarafından keşfedilmiş ve romanları Almancaya çevrilmişti. Çevirmen kadın önce gidip Mahfuz'un mahallesinde yaşıyor, oranın atmosferini hissediyor, sonra çevirileri yapıyor. Gördüğünüz gibi sorun sadece iyi Arapça bilmek değildir, romanın geçtiği atmosferi hissedebilmektir.

Almancaya her dilden çeviri yapılabilirken Kuran neden çevrilemesin?

Bazı Kuran çevirilerinin üzerinde "meal" yazar, bazılarında ise yazmaz. Bence doğru olan yazmamasıdır. Başka birisi çevirseydi az biraz farklı olabilirdi ama aynı durum edebiyatta da vardır. Hele şiir çevirilerinde fazlasıyla vardır.

Kuran çevrilebilir ve Türkçeye çok kereler çevrilmiştir. Diyanet tavsiyeli olan bir çevirmenden okuyabilirsiniz mesela…

"Kuran'ın çevrilemeyeceğini" iddia etmek, gerçekte çeviriden korkmak demektir.

Yapılan çevirileri eksik buluyorsan, buyur sen çevir, senin çevirini okuyalım.

Her şey çevrilebiliyor da, Kuran neden çevrilemesin?

Türkçesini okuyanlar arasından ateistler ve deistler çıkıyor diye boşuna söylenmiyor.